

R-06-116

Upphandlingsutredning Oskarshamns kommun

Stig Björne, Maria Lundberg
EuroFutures AB

September 2006

Svensk Kärnbränslehantering AB

Swedish Nuclear Fuel
and Waste Management Co
Box 5864
SE-102 40 Stockholm Sweden
Tel 08-459 84 00
+46 8 459 84 00
Fax 08-661 57 19
+46 8 661 57 19

ISSN 1402-3091

SKB Rapport R-06-116

Upphandlingsutredning Oskarshamns kommun

Stig Björne, Maria Lundberg
EuroFutures AB

September 2006

Denna rapport har gjorts på uppdrag av SKB. Slutsatser och framförda åsikter i rapporten är författarnas egna och behöver nödvändigtvis inte sammanfalla med SKB:s.

En pdf-version av rapporten kan laddas ner från www.skb.se

Sammanfattning

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) undersöker för närvarande möjligheterna att förlägga slutförvaret för använt kärnbränsle vid Simpevarp i Oskarshamns kommun. Omfattande borrhningar och andra undersökningar görs för att utvärdera berggrundens egenskaper och platsens lämplighet i övrigt. Motsvarande undersökningar görs vid Forsmark i Östhammars kommun.

Avsikten är att efter en samlad utvärdering välja en av dessa alternativa lokaliseringar för slutförvaret. Vid sidan om de tekniska och miljömässiga aspekterna studeras även samhällsfrågor kopplade till en eventuell slutförvarsetablering i kommunen. Vilka frågor som är relevanta i detta sammanhang och hur de bör angripas beror till stor del på ur vems perspektiv projektet betraktas. Avsikten är därför att belysa samhällsfrågorna ur såväl SKB:s eget som lokalsamhällets perspektiv. Det utredningsprogram som initierats har av det skälet tagits fram i samarbete med Oskarshamns kommun.

EuroFutures fick hösten 2005 uppdraget att genomföra en upphandlingsutredning i Oskarshamns kommun. I uppdraget har ingått att informera de lokala företagen om omfattningen av och karaktären på SKB:s framtida investeringar samt att kartlägga de lokala företagens kapacitet och expansionsförmåga/expansionsvilja inom relevanta verksamhetsområden. Kartläggningen ska ge en uppfattning om hur stor del av investeringarna som kan absorberas av lokala aktörer samt vilka strategiska insatser som kan genomföras för att stimulera lokal medverkan i slutförvarsetableringen. I ett senare skede bildar denna kunskap underlag för en samlad bedömning av de samhällsekonomiska konsekvenserna av en slutförvarsetablering i Oskarshamns kommun. Förutom slutförvaret omfattar upphandlingsutredningen även Inkapslingsanläggningen samt en eventuell Kapselabrik. Utredningen har beaktat upphandlingsbehov under etableringsfasen, dvs under uppförandet av anläggningarna. Behov under efterföljande driftperiod har ej beaktats. Vidare har fokus legat på upphandling i första led, men även möjlighet till upphandling i efterföljande led har beaktats då det för flertalet lokala företag är som underleverantörer eller underentreprenörer till större företag de främsta chanserna att medverka i etableringarna finns.

Upphandlingsutredningen har genomförts i flera steg. Ett etableringsscenario för ett slutförvar i Simpevarp har tagits fram för att närmare beskriva omfattningen och karaktären på SKB:s framtida investeringar i en lokal kontext. Etableringsscenariot resulterade i en informationsfolder som skickades till de företag och arbetsställen i Oskarshamns kommun som i vid mening kan betraktas som potentiella leverantörer till en framtida etablering. Foldern syftade dels till att informera företagen om de investeringar som kan komma att förläggas till Oskarshamns kommun, dels bilda underlag till en enkät som medföljde utskicket. Enkäten syftade i sin tur till att identifiera och kartlägga företag och arbetsställen med förmåga och intresse av att leverera varor och tjänster vid en slutförvarsetablering i Simpevarp.

Enkätundersökningen resulterade i 162 inkomna svar, varav 40 var ”blanka”, dvs från företag som angav att de inte ansåg sig berörda av eller ville medverka i undersökningen. Bland de 122 företag som besvarat enkäten har knappt femtio kontaktats för en intervju. Intervjuerna syftade till att få fördjupad information om företagen och den lokala ekonomin och därigenom en bättre grund för att bedöma de lokala aktörernas förmåga att tillgodose framtida upphandlingsbehov samt efterfrågetillskottets påverkan på lokala marknader.

Resultatet av enkätundersökningen och telefonintervjuerna kan sammanfattas i följande punkter:

- De 122 svarande företagen representerar tillsammans 21,5 miljarder i total omsättning samt 26 800 årsarbeten varav ca 2 000 i Oskarshamns kommun.
- Även om majoriteten av de svarande företagen har mindre än 10 anställda finns det också många större företag med i undersökningen.
- Tillsammans visar dessa företag på historiskt goda tillväxttal och en stark expansionsvilja framöver.
- Två tredjedelar av företagen saknar formaliserat kvalitets och miljöarbete. Det är framför allt de lite större företagen som arbetar med dessa processer.
- Det saknas svar från åtskilliga företag som till synes har relevant verksamhetsinriktning för projekten. Dessa har ändå beaktats i bedömningarna av potentialen till lokal andel då viss information funnits tillgänglig från Centrala företags och arbetsställeregistret (CFAR) även avseende deras verksamhet och kapacitet.
- Störst identifierad lokal kapacitet (150 årsarbeten eller mer i kommunen) återfinns inom områdena förbrukningsvaror, projektering/teknisk konsulting, fastighetstjänster, process-system/specialutrustning och byggarbeten.
- Flera företag har verksamhet inom mer än ett behovsområde.
- 15 företag har inte specificerat närmare inom vilket område de anser sig kunna fylla behov vilket orsakar ett visst, om än begränsat, mörkertal.
- Företagen ser generellt positivt på ett framtida slutförvarssystem i Oskarshamn.
- Få förbereder sig dock strategiskt inför en eventuell etablering i Simpevarp – projektet ligger fortfarande för långt bort i tiden och är ännu inte tillräckligt preciserat avseende faktiska behov av kompetenser/insatser.
- Företagen ser inga större problem med att kapacitetsmässigt möta en tillfälligt ökad efterfrågan på den lokala arbetsmarknaden. Arbetskraft går att omlokalisera från närregionen.
- Kompetensförsörjningen bedöms inte medföra några större problem. Mer högtbildad personal rekryteras emellertid på nationell basis. Ett antal företag uttryckte vidare önskemål om att vidareutveckla utbildningarna för att täcka vissa behov av mer sofistikerad "hantverkarkompetens".
- Att arbeta med befintliga och nya nätverk inom näringslivet är viktigt för att skapa relationer på marknaden som kan leda till framtida samarbeten.
- Ortens attraktivitet, differentierade boendeförutsättningar, medflyttarservice, mm, framhålls som viktiga områden att arbeta med framöver.

På basen av etableringsscenariot, enkätundersökningen och efterföljande intervjuer samt registerdata och erfarenheter från tidigare utredningar har potentialen till lokal andel av planerade investeringar skattats. Bedömningarna av potentialen till lokal andel har, med hänsyn till de stora osäkerheterna, gjorts utifrån en "mjuk skala" enligt följande:

- Mycket liten potential (< 10 procent).
- Liten potential (10–20 procent).
- Betydande potential (20–40 procent).
- Stor potential (40–70 procent).
- Mycket stor potential (>70 procent).

Maximalt 3 miljarder av de totalt ca 6,5 miljarder som ingår i etableringsscenariot bedöms, utifrån dagens förhållanden, som en möjlig potential för lokal upphandling. Hur stor del av potentialen som kommer att realiseras återstår att se. En viktig fråga i detta är hur entreprenadformerna ser ut när projekten skall realiseras.

Sammantaget får sägas att det inom ett flertal av de större behovsområden finns både många mindre likväl som en eller flera större aktörer i Oskarshamn, varför potentialen till en lokal andel av investeringarna generellt får anses som relativt goda. Huvuddelen av den bedömda potentialen återfinns värdemässigt inom områdena detaljprojektering/teknisk konsulting, bergarbeten, elinstallationer, processsystem och specialutrustning, VVS-installationer, byggarbeten och konstruktionsmaterial. Inom flera områden, till exempel logi och förplägnad samt administrativa tjänster, är potentialen för lokal andel mycket stor, men det värdemässiga utbytet förhållandevis begränsat till följd av de jämförelsevis små investeringsbehoven.

Preliminär behovsspecifikation	Mkr	Bedömning av potential till lokal andel
Diverse processystem/specialutrustning	1 100–1 300	Betydande
Bergarbeten	1 000–1 300	Stor
Detaljprojektering/teknisk konsulting	900–950	Mycket stor
Konstruktionsmaterial	690–810	Betydande
Elinstallationer	590–720	Mycket stor
Byggarbeten	440–520	Stor
VVS-installationer	290–360	Mycket stor
Fordon och maskiner	210–260	Liten
Markarbeten	180–210	Mycket stor
Hissar och traverser	130–160	Mycket liten
Kablage	130–160	Liten
Inredningsvaror	90–120	Stor
Tunga transporter (jord, berg, grus)	50–70	Mycket stor
Måleriarbeten	40–60	Mycket stor
Fastighetstjänster (bevakning, lokalvård m m)	30–50	Mycket stor
Värmeanläggningar	30–40	Liten
Resor	20–30	Liten
Förbrukningsvaror inkl elkraft	20–30	Stor
IT-utrustning och support	10–20	Stor
Administrativa tjänster (tryck och layout m m)	10–20	Mycket stor
Logi och förplägnad	10–15	Mycket stor
Personbilar	5–10	Mycket stor
Totalt	Ca 6 500	Ca 3 000

Innehåll

1	Inledning	9
1.1	Avgränsning och metod	10
2	Etableringsscenario för Simpevarp	13
2.1	Det svenska hanteringssystemet för kärnavfall	13
2.2	Kapselabrik	14
2.3	Inkapslingsanläggning	15
2.4	Slutförvar	16
3	Upphandlingsbehov kontra lokalt utbud	17
3.1	Preliminär behovspecifikation	17
3.2	SKB:s krav på leverantörer	18
3.3	Lokalt utbud	19
3.4	Bedömd potential till lokal andel av investeringarna	21
3.4.1	Diverse processystem och specialutrustning	22
3.4.2	Bergarbeten	22
3.4.3	Detaljprojektering/teknisk konsulting	23
3.4.4	Konstruktionsmaterial	23
3.4.5	Elinstallationer	24
3.4.6	Byggarbeten	24
3.4.7	VVS-installationer	24
3.4.8	Fordon och maskiner	24
3.4.9	Markarbeten	25
3.4.10	Hissar och traverser	25
3.4.11	Kablage	25
3.4.12	Inredningsvaror	25
3.4.13	Tunga transporter	25
3.4.14	Måleriarbeten	26
3.4.15	Fastighetstjänster	26
3.4.16	Värmeanläggning	26
3.4.17	Resor	26
3.4.18	Förbrukningsvaror inklusive elkraft	27
3.4.19	IT-utrustning och support	27
3.4.20	Administrativa tjänster	27
3.4.21	Logi och förplägnad	27
3.4.22	Personbilar	28
4	Efterfrågetillskottets effekter för den lokala ekonomin – realisering och optimering av den lokala potentialen	29
5	Bilaga – företag som medverkat i undersökningen	33

1 Inledning

Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) undersöker för närvarande möjligheterna att förlägga slutförvaret för använt kärnbränsle vid Simpevarp i Oskarshamns kommun. Omfattande borrhningar och andra undersökningar görs för att utvärdera berggrundens egenskaper och platsens lämplighet i övrigt. Motsvarande undersökningar görs vid Forsmark i Östhammars kommun. Avsikten är att efter en samlad utvärdering välja en av dessa alternativa lokaliseringar för slutförvaret.

Vid sidan om de tekniska och miljömässiga aspekterna studeras även samhällsfrågor kopplade till en eventuell slutförvarsetablering i kommunen. Vilka frågor som är relevanta i detta sammanhang och hur de bör angripas beror till stor del på ur vems perspektiv projektet betraktas. Avsikten är därför att belysa samhällsfrågorna ur såväl SKB:s eget som lokalsamhällets perspektiv. Det utredningsprogram som initierats har av det skälet tagits i samarbete med Oskarshamns kommun.

EuroFutures fick hösten 2005 uppdraget att genomföra en upphandlingsutredning i Oskarshamns kommun. I uppdraget har ingått att informera de lokala företagen om omfattningen av och karaktären på SKB:s framtida investeringar samt att kartlägga de lokala företagens kapacitet och expansionsförmåga/expansionsvilja inom relevanta verksamhetsområden. Kartläggningen ska ge en uppfattning om hur stor del av investeringarna som kan absorberas av lokala aktörer samt vilka strategiska insatser som kan genomföras för att stimulera lokal medverkan i slutförvarsetableringen. I ett senare skede bildar denna kunskap underlag för en samlad bedömning av de samhällsekonomiska konsekvenserna av en slutförvarsetablering i Oskarshamns kommun. Förutom slutförvaret omfattar kartläggningen även en kapselabrik och en inkapslingsanläggning.

Upphandlingsutredningen har genomförts i flera steg. Ett etableringsscenario för ett slutförvar i Simpevarp har tagits fram för att närmare beskriva omfattningen och karaktären på SKB:s framtida investeringar i en lokal kontext. Etableringsscenariot resulterade i en informationsfolder som skickades till de företag och arbetsställen i Oskarshamns kommun som i vid mening kan betraktas som potentiella leverantörer till en framtida etablering. Foldern syftade dels till att informera företagen om de investeringar som kan komma att förläggas till Oskarshamns kommun, dels bilda underlag till en enkät som medföljde utskicket. Enkäten syftade i sin tur till att identifiera och kartlägga företag och arbetsställen med förmåga och intresse av att leverera varor och tjänster vid en slutförvarsetablering i Simpevarp. Bland dem som besvarat enkäten har sedan en dryg tredjedel kontaktats för en intervju. Intervjuerna syftade till att få fördjupad information om företagen och den lokala ekonomin. Det ger en bättre grund för att bedöma de lokala aktörernas förmåga att tillgodose framtida upphandlingsbehov samt efterfrågetillskottets påverkan på lokala marknader.

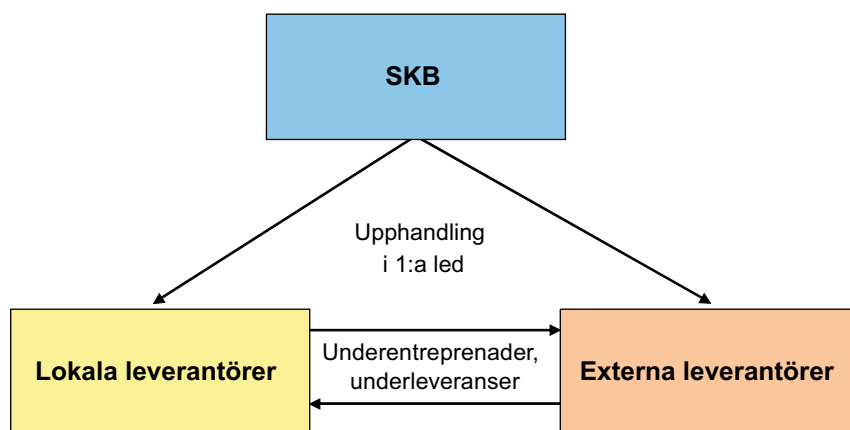
Som avstamp för utredningen anordnades en företagsträff till vilken samtliga företag i kommunen var inbjudna. Träffen hölls i kapsellaboratoriet i Oskarshamn i september 2005 och lockade ca 170 deltagare. Vidare har samhällsgruppen inom LKO följt arbetet under dess genomförande och bistått utredningsarbetet med synpunkter på det material som tagits fram och de moment som genomförts. LKO (Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn) är ett kommunalt projekt som finansieras av Kärnavfallsfonden och syftar till att förbereda ett beslutsunderlag till kommunfullmäktige vid en eventuell ansökan om slutförvar. Samhällsgruppen, som är en av flera arbetsgrupper inom LKO, har ansvar för det program som belyser de samhällsvetenskapliga frågorna under platsutredningsarbetet. Utredningen har vidare i stor utsträckning nyttjat underlag från slutförvarsprojektet. Det gäller exempelvis studier av nuläge och utvecklingsmöjligheter i Oskarshamns kommun samt rapporter om utformning av och upphandlingsbehov kring de anläggningar som planeras.

1.1 Avgränsning och metod

Beskrivningarna i etableringsscenariot, som redovisas mer ingående i kapitel 2, utgår från SKB:s bedömningar av investeringsbehoven. Denna har sedermera kompletterats med en förfinad uppdelning på berörda branscher baserat på generell erfarenhet från industrietableringar. De upphandlingsbehov som behandlas avser etableringsfasen, det vill säga under uppförandet av anläggningarna. Därtill kommer omfattande inköpsbehov under driften av anläggningarna, men dessa ingår inte i utredningen. I denna undersökning har vi i första hand fokuserat på upphandlingsbehov i första led, dvs SKB:s egna upphandlingar, se figur 1-1. Vi berör dock även upphandling i efterföljande led, som har en betydande inverkan på den samlade andelen av de totala investeringarna som kan komma kommunens företag till dels.

Det lokala utbudet inom relevanta områden har kartlagts i en företagsenkät, samt genom intervjuer med företag som besvarat enkäten. Identifieringen av målgruppen för företagsenkäten har gjorts dels utifrån angiven huvudverksamhet enligt SNI-kod, dels utifrån deltagarlistan från den nämnda företagsträffen i inledningen av utredningsarbetet. Urvalet baserat på SNI-koder genomfördes av SCB med utgångspunkt i det centrala företags- och arbetsställeregistret (CFAR), med efterföljande manuell verifiering avseende relevant verksamhetsinriktning. Såväl företag med säte i kommunen som företag med enbart arbetsställe i kommunen har inkluderats. För att minska andelen verksamhetsmässigt begränsade företag angavs ett omsättningskriterium om 500 000 kr i årsomsättning. De branschgrupper som låg till grund för urvalet var vidare som följer:

- Branscherna 20xxx: Tillverkning av trävaror.
- Branscherna 22xxx: Förlagsverksamhet, grafisk produktion.
- Branscherna 26xxx: Tillverkning av icke-metalliska mineraliska produkter.
- Branscherna 27xxx: Stål- och metallframställning.
- Branscherna 28xxx: Tillverkning av metallvaror.
- Branscherna 31xxx: Tillverkning av elektriska maskiner o artiklar.
- Branscherna 45xxx: Byggverksamhet.
- Branscherna 50xxx-51xxx: Parti- och agenturhandel samt handel med och service av motorfordon.
- Branscherna 55xxx: Hotell- och restaurangverksamhet.
- Branscherna 60xxx: Landtransporter.
- Branscherna 63xxx: Stödtjänster till transport.
- Branscherna 70xxx, 72xxx samt 74xxx: Företagstjänster.
- Branscherna 71xxx: Uthyrning av fordon o maskiner.
- Branscherna 90xxx: Avloppsrening, avfallshantering, renhållning.

Figur 1-1. Direkt kontra indirekt upphandling.

Definitionen av relevanta branschgrupper har medvetet gjorts bred, för att inte missa företag med potential att ta del av SKB:s investeringar. Därtill granskades det preliminära urvalet av FöretagsCentrum i Oskarshamn (FCO), som kompletterade med ytterligare några namn. Totalt 573 företag verksamma i Oskarshamn kommun ingick i det slutliga urvalet till företagsenkäten, vilket motsvarar omkring en tredjedel av företagen i kommunen. Med reservation för enstaka missar, som alltid kan förekomma, bedöms urvalet inkludera de företag i kommunen som i dagsläget har potential att vara med och konkurrera om de upphandlingsvolymerna investeringarna i slutförvar, kapselbruk samt en inkapslingsanläggning för med sig.

Enkäten genomfördes under mars–april 2006 och kunde besvaras antingen postalt eller via Internet. Materialet skickades ut tillsammans med ett missiv och en folder som beskrev etableringsscenariot för lokaliseringalternativet Simpevarp. En påminnelse skickades ut i mitten av april. När undersökningen avslutades hade totalt 162 svar inkommit, varav 40 blanka, dvs svar där företaget inte ansåg sig vara berört av slutförvarsprojektet eller inte hade intresse att medverka i utredningen. Nästan alla svar inkom postalt – endast 19 företag valde att besvara enkäten elektroniskt.

I enkäten kunde företagen ange möjlighet och intresse att leverera inom ramen för något av insatsområden som beskrivs i etableringsscenariot. Notera att svarsfrekvens inte är en relevant fråga i detta sammanhang – enkäten syftade till att identifiera potentiella leverantörer, inte att få svar även från företag utan intresse eller möjlighet att leverera. Enkäten utformades på så vis att den inte skulle stå i konflikt med företagets behov av sekretess i affärsfrågor samtidigt som den skulle ge tillräckligt med information för en övergripande bedömning av företagets möjligheter att leverera.

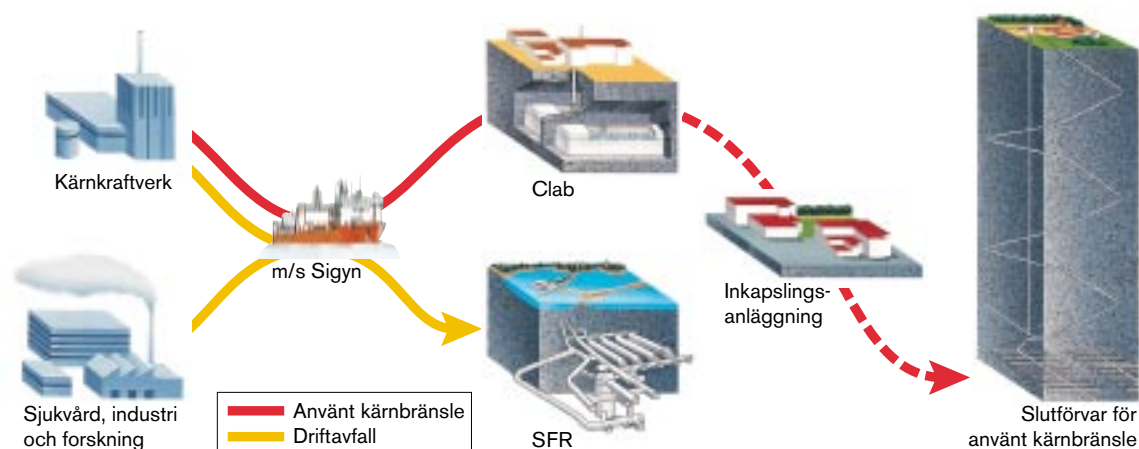
I samband med enkäten kunde även intresse att medverka i den fördjupande kartläggningen, dvs intervjuerna, anmälas. Intervjuerna inriktades primärt mot aktörer som kunde anses vara de främsta potentiella leverantörerna. Därtill valdes aktörer ut så att god täckning av samtliga verksamhetsområden uppnåddes. Totalt genomfördes knappt 50 intervjuer som gav fördjupad information om företagen kring deras kapacitet, framtidsplaner med eller utan slutförvar, strategiska allianser/nätverk, kompetensförsörjning etc. Momentet syftar till att ge ett fördjupat underlag för bedömning av felmarginaler i resultatet av enkätundersökningen samt kompletterande kunskap om den lokala ekonomin och risken för undanträngningseffekter med mera.

2 Etableringsscenario för Simpevarp

2.1 Det svenska hanteringssystemet för kärnavfall

I Sverige finns sedan 1980-talet ett system med anläggningar för att ta hand om landets radioaktiva avfall. Den större volymen av avfallet – låg- och medelaktivt – kan slutförvaras direkt, vilket sker vid SFR (slutförvar för radioaktivt driftavfall) i Forsmark. SFR byggdes i mitten på 1980-talet och har snart varit i drift i 20 år. SFR behöver emellertid byggas ut, ett arbete som planeras att påbörja omkring år 2015. Det använda kärnbränslet mellanlagras i ca 30 år vid Clab (centralt mellanlager för använt kärnbränsle) i Oskarshamn, för att den mesta radioaktiviteten ska avklinga och värmeutvecklingen från bränslet minska innan slutförvaring. Efter mellanlagring ska bränslet kapslas in och slutförvaras i den svenska berggrunden. För detta behövs en inkapslingsanläggning där det använda kärnbränslet placeras i kapslar och en slutförvarsanläggning där kapslarna kan deponeras långt nere i berggrunden. Dessa anläggningar kommer enligt plan att uppföras mellan 2010 och 2017 varefter systemet har en driftsperiod om minst 30 år då det använda och mellanlagrade kärnbränslet successivt kapslas in och förs över till slutförvaret. Alla transporter mellan anläggningarna i hanteringssystemet för kärnavfall sker sjövägen med ett specialbyggt fartyg. Till och från hamnarna, vid kärnkraftverken och avfallsanläggningarna, används så kallade terminalfordon. Hanteringssystemet illustreras nedan.

I etableringsscenarioet för Oskarshamn ingår såväl slutförvaret som kapsel fabriken och en inkapslingsanläggning.

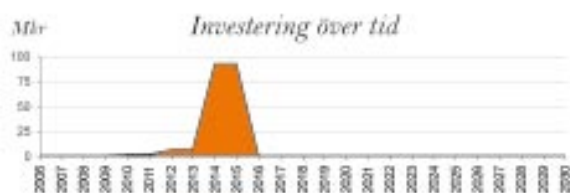

Figur 2-1. Det svenska hanteringssystemet för kärnavfall.

2.2 Kapsel­fabrik

I kapsel­fabriken monteras de kopparkapslar det använda kärnbränslet skall förvaras i. Kom­pon­ter färdigbearbetas, kontrolleras och sätts samman till färdiga tomma kapslar som sedan transporter­as till en anläggning där själva inkapslingen utförs. Fabriksbyggnaden kommer att omfatta ca 6 000 m², med lokaler för underhållsverkstad, kontor och kontrollaboratorium. Mark­be­ho­vet uppskattas till ca 20 000 m².

Investeringen i fabriksbyggnaden bedöms uppgå till 100 miljoner kronor och därtill kommer en lika stor summa för utrustning till anläggningen. Totalt uppgår investeringen i kapsel­fabriken således till ca 200 miljoner kronor. Under driftsperioden kommer anläggningen att medföra omfattande upphandlings­be­hov av bland annat kom­pon­ter till kapslarna.

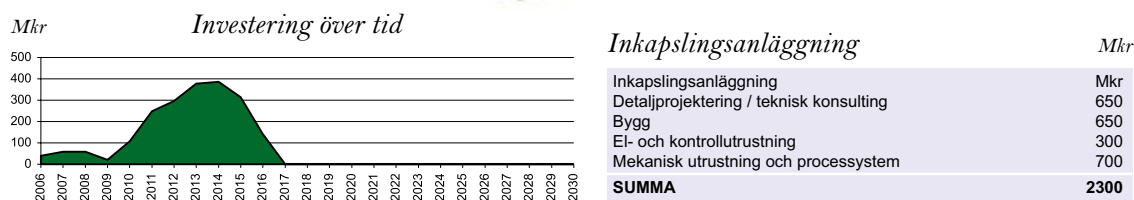

Kapsel­fabrik		Mkr
Fabriksbyggnad		100
	Detaljprojektering / teknisk konsulting	8
	Mark och bygg	55
	El, VVS	20
	Mek	5
	Övrigt	12
Utrustning		100
	Bearbetning av kopparrör	25
	Bearbetning av kopparklock och botten	5
	Svetsutrustning	20
	Bearbetning av insats och släcklock	15
	Öförsörjande provning	20
	Övrigt	15
SUMMA		200

Figur 2-2. Preliminär och översiktlig kostnadsspecifikation för en kapsel­fabrik.

2.3 Inkapslingsanläggning

Till inkapslingsanläggningen anländer den färdiga kopparkapseln från kapselfabriken. Det använda kärnbränslet placeras i kapseln, varefter kapseln försluts och kontrolleras före transport till slutförvaret. Inkapslingsanläggningen planeras att lokaliseras i direkt anslutning till Clab. Anläggningen projekteras för en kapacitet av 200 kapslar per år och omfattar en total byggnadsvolym om ca 150 000 m³, med lokaler för in- och uttransport, inkapsling, kontroll samt personal- och kontorsutrymmen. Strålskyddet i inkapslingsanläggningen kommer att utformas enligt de principer som gäller för kärntekniska anläggningar. Investeringen uppgår till totalt ca 2 300 miljoner kronor, varav drygt hälften utgörs av projekterings- och byggkostnader och resten av utrustning och processsystem.

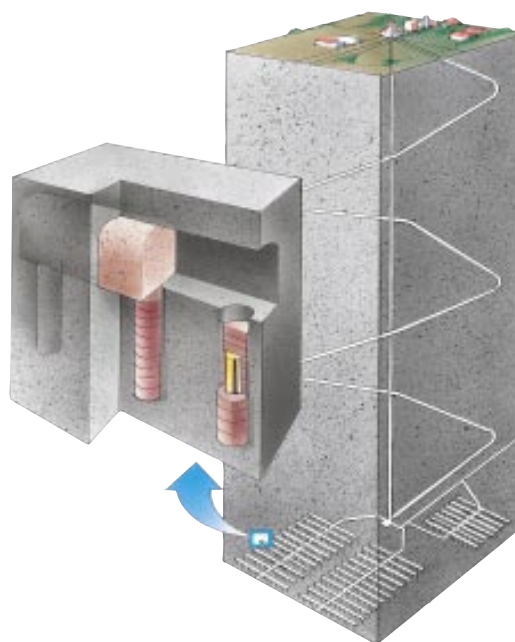

Figur 2-3. Preliminär och översiktlig kostnadsspecifikation för en inkapslingsanläggning.

2.4 Slutförvar

I slutförvaret kommer kapslarna med det använda kärnbränslet att deponeras för slutlig förvaring. Anläggningen består av två delar; en ovanjordsdel och en underjordsdel. Ovan jord finns en medelstor industrianläggning som kommer att ta ca 10 hektar i anspråk och omfatta en byggnadsvolym på ca 115 000 m³, varav drygt 100 000 m³ utgör industrilokaler och resten kontor och personalutrymmen. Till detta kommer ett bergupplag. Ovanjordsanläggningen är kostnadsberäknad till ca 2 100 miljoner kronor, varav ca 700 miljoner utgörs av projekteringskostnader inklusive förprojektering och lokal projektorganisation, 700 miljoner av byggkostnader, 300 miljoner av installationer (el, VVS, hissar, traverser, processsystem) och resterande 400 miljoner av olika typer av utrustning.

Från ovanjordsanläggningen går en lång nerfartstunnel och flera schakt till ett system av deponeringstunnlar på preliminärt 500 meters djup. I varje deponeringstunnel finns ett antal lodräta hål där kopparkapslarna med det använda kärnbränslet ska placeras. Tunnelsystemet byggs ut successivt även under anläggningens driftskede. Fullt utbyggd kommer anläggningen att omfatta ca 5–6 mil tunnlar, vilket innebär att uppskattningsvis 1,7 miljoner kubikmeter berg kommer att brytas ur berggrunden vid Simpevarp. Underjordsanläggningen är kostnadsberäknad till ca 2 500 miljoner kronor, varav ca 440 miljoner utgörs av undersöknings- och projekteringskostnader inklusive förprojektering och lokal projektorganisation, ca 280 miljoner är byggkostnader inklusive ventilations- och dränagesystem, 1 190 miljoner är kostnader för berguttag samt ca 550 miljoner utgörs av processsystem och utrustning.

Figur 2-4. Preliminär och översiktlig kostnadsspecifikation för anläggandet av slutförvaret.

3 Upphandlingsbehov kontra lokalt utbud

3.1 Preliminär behovsspecifikation

Vid ett förverkligande av etableringsscenariot i Simpevarp kommer SKB att ha ett omfattande behov av upphandling inom en rad olika områden. De preliminära kostnadsspecifikationer som i föregående kapitel presenteras per anläggning – slutförvar, kapselfabrik och inkapslingsanläggning – summeras nedan ihop till ett antal behovsområden som kan ställas i relation till det lokala utbudet av insatsvaror och tjänster i Oskarshamn.

Som framgår av tabell 3-1, kommer investeringsbehoven att vara som störst inom områdena processystem/specialutrustning, bergarbeten och projektering/teknisk konsulting. Dessa tre områden står för närmare hälften av de totala investeringarna. Andra relativt stora behovsområden under anläggningarnas uppförande är konstruktionsmaterial, elinstallationer, byggarbeten, VVS-installationer, fordon och maskiner, osv. De tjänster och produkter som kommer att upphandlas kan dock även hänföras till andra typer av mer indirekta behovsområden. Projekt av denna typ medför t ex ett behov av kringtjänster inom administration, IT-support, fastighets-skötsel, likväl som logi och förplägnad. Detta innebär att även andra typer av lokala företag kan offereras inkomstmöjligheter under byggnadsperioden, om än i lite mindre skala.

I detta sammanhang bör det dock påpekas att de angivna värdena i behovsspecifikationen är preliminära eftersom ingen av anläggningarna ännu är projekterade i detalj. Det är därav för tidigt att mer precist ange hur mycket och vad som kommer att upphandlas samt under vilka omständigheter.

Tabell 3-1. Preliminär behovsspecifikation.

Behovsområde	Mkr
Diverse processystem/specialutrustning	1 100–1 300
Bergarbeten	1 000–1 300
Projektering/teknisk konsulting	900–950
Konstruktionsmaterial	690–810
Elinstallationer	590–720
Byggarbeten	440–520
VVS-installationer	290–360
Fordon och maskiner	210–260
Markarbeten	180–210
Hissar och traverser	130–160
Kablage	130–160
Inredningsvaror	90–120
Tunga transporter (jord, berg, grus)	50–70
Måleriarbeten	40–60
Fastighetstjänster (bevakning, lokalvård m m)	30–50
Värmeanläggningar	30–40
Resor	20–30
Förbrukningsvaror inkl elkraft	20–30
IT-utrustning och support	10–20
Administrativa tjänster (tryck och layout m m)	10–20
Logi och förplägnad	10–15
Personbilar	5–10

Det bör även poängteras att det lokala näringslivets möjlighet att delta i arbetet kan ta sig lite olika form beroende på behovsområdenas slutliga upphandlingsstorlek. Sannolikt kommer det lokala näringslivet i vilket fall att exponeras mot flera chanser att delta i arbetet. Förutom de företag som utför entreprenader direkt åt SKB kommer varje behovsområde att ge upphov till en efterfrågan på olika typer av mindre underentreprenader och underleveranser lokalt. Även om ett företag inte lyckas tillgodogöra sig en upphandling i första led kan det därmed finnas möjlighet att bli underentreprenör eller underleverantör i andra led. Investeringarnas storlek och den relativt långa uppbyggnadsperioden kan även förväntas ge andra mer allmänt positiva effekter på den lokala ekonomin, i form av en ökad konsumtionskraft, som kan gynna andra typer av företag än de som mer direkt berörs av SKB:s upphandlingar.

3.2 SKB:s krav på leverantörer

SKB ställer höga kvalitets- och miljökrav på de leverantörer man anlitar. Kraven kan komma dels från KTL/SKI dels från SKBs eget ledningssystem för att säkerställa att produkter och tjänster håller rätt kvalitet och har liten miljöpåverkan. Dessutom gör SKB en ekonomisk bedömning UC utdrag på de företag vi anlitar. SKB:s minimikrav på leverantörer är att vara registrerad för redovisning och betalning av mervärdesskatt, preliminär F-skatt alternativt FA-skatt och arbetsgivaravgifter samt fri från skulder för svenska skatter och sociala avgifter.

De formella kraven varierar beroende på vilka produkter/tjänster som avses. För leveranser inom det kärntekniska området ställs strikta krav på kvalitets och miljöledningssystem motsvarande ISO standarden, medan för leverans av andra produkter/tjänster gör vi en bedömning från fall till fall av leverantörens kvalitets och miljöledningssystem. Det handlar i första hand om att dokumenterat kunna visa att man har ordning och reda i sitt företag.

Leverantörsklassning efter kvalitet:

Kategori	Definition
1	Leverantör vars produkt har betydelse för kärnteknisk säkerhet (exempelvis konstruktioner).
2	Leverantör vars produkt har betydelse för SKB:s produktkvalitet, dvs där brist kan få konsekvenser för SKB:s verksamhet, ekonomi eller goodwill (exempelvis byggentreprenader).
3	Leverantör vars produkt inte har direkt betydelse för SKB:s produktkvalitet eller kärnteknisk säkerhet (exempelvis persontransporter).

Leverantörsklassning efter miljö:

Kategori	Definition
A	Leverantör vars produkt kan ha stor inverkan på SKB:s miljöprestanda och/eller goodwill (exempelvis byggentreprenader).
B	Leverantör vars produkt kan ha viss inverkan på SKB:s miljöprestanda och/eller goodwill (exempelvis arbete i fält).
C	Leverantör vars produkt inte har direkt inverkan på SKB:s miljöprestanda eller goodwill (exempelvis utredningsuppdrag).

Figur 3-1. SKB:s nuvarande (juni 2006) leverantörsklassning efter kvalitet och miljö.

3.3 Lokalt utbud

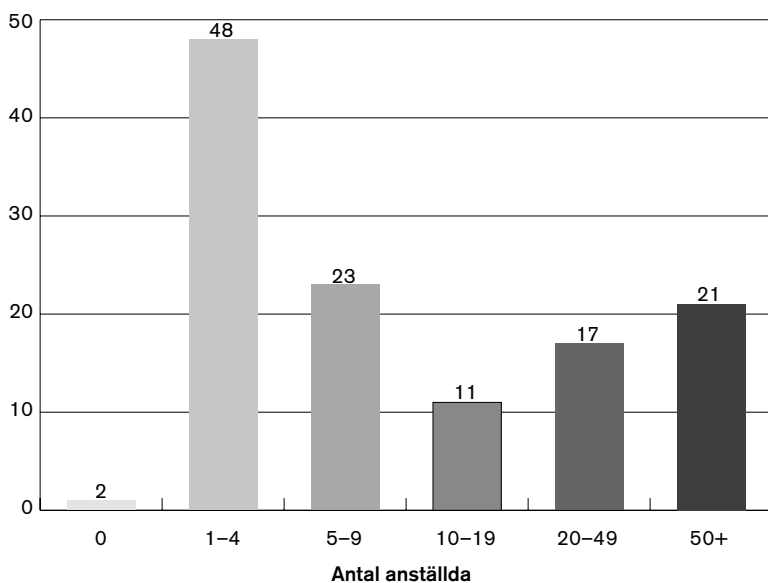
Företag i Oskarshamn, verksamma inom för upphandlingen relevanta områden, erbjöds som tidigare nämnts möjlighet att delta i en enkätundersökning. Totalt besvarades enkäten av 122 företag/arbetsställen som tillsammans omsätter ca 21,5 miljarder kr. Totalt sysselsätter företagen drygt 26 800 årsarbetare varav cirka 2 000 i Oskarshamn. Dessa sysselsättningstal tyder på ansevärd lokala resurser som skulle kunna utnyttjas vid en etablering. Samtidigt saknas svar från vissa företag som till synes har relevant verksamhetsinriktning för projektet. Vid bedömning av den potentiella lokala andelen av investeringarna i avsnitt 3.4 har därför även företag som inte har besvarat enkäten, men som uppenbart har möjlighet att fylla olika behov, beaktats. Dock får de företag som visat aktivt intresse genom att medverka i undersökningen betraktas som den främsta indikationen på potential till lokal medverkan. Det bör även påpekas att medan den preliminära behovsspecifikationen sammanfattar de totala investeringsbehoven under hela anläggningstiden, anges den lokala kapaciteten i årsvis omsättning och antal årsarbeten.

Som illustreras i figur 3-2 har en förhållandevis stor andel av företagen 20 anställda eller fler. I många fall har dessa företag ett flertal arbetsställen och stora personella resurser även utanför Oskarshamn. Ett annat sätt att illustrera detta faktum är att räkna om företagets totala omsättning på 21,5 miljarder kr utifrån respektive företags andel årsarbeten i Oskarshamn. Den lokala potentialen uppgår då i dagsläget istället till ca 2 000 årsarbeten motsvarande en årlig omsättning på 3,15 miljarder kr i Oskarshamn inom relevanta upphandlingsområden.

Majoriteten av företagen är dock lokala och har färre än nio anställda. Många med både en stark vilja och potential att delta i arbetet vid en etablering.

I tabell 3-2 presenteras de svarande företagens huvudsakliga inriktning, omsättning och årsarbeten. Företagen har själva fått ange inom vilka behovsområden de har kapacitet. Det bör poängteras att vissa större företag har stora resurser inom ett flertal behovsområden. I tabellen har dock företagen hänförts till det behovsområde som i störst utsträckning speglar dess verksamhetsinriktning.

Av de företag som har angivit inom vilka behovsområden de har kapacitet dominerar företag inriktade på förbrukningsvaror, projektering/tekniska konsulter, fastighetstjänster, processsystem/specialutrustning, byggarbeten och inredningsvaror. Inom vart och ett av dessa områden finns det ett flertal företag som tillsammans har mer än 100 befintliga årsarbeten i Oskarshamn. Som illustreras i tabellen nedan är det endast tre svarande företag som angivit verksamhetsinriktningarna förbrukningsvaror eller inredningsvaror. Dessa företag har, till skillnad från företagen inom

Figur 3-2. Antal svarande företag efter storleksklass.

områden som t ex projektering/teknisk konsulting, fastighetstjänster och byggarbeten, samtliga årsarbeten lokaliserade till Oskarshamn.

Även inom andra områden är antalet årsarbeten i Oskarshamn och företagens totala antal årsarbeten vitt skilda. De svarande företagen inom områden som elinstallationer, administrativa tjänster, tunga transporter, konstruktionsmaterial och VVS-installationer har tillsammans stora resurser utanför Oskarshamn medan företagen inom exempelvis markarbeten, bergarbeten, resor, fordon och maskiner osv, är mer lokala. Som tidigare nämnts har dock flera av företagen verksamhet inom mer än ett område varför sammanställningen i tabell 3-2 inte ger den kompletta bilden per behovsområde. Denna ges istället i den mer detaljerade genomgången i nästföljande avsnitt (3.4).

Ett antal av företagen, totalt 15 stycken, har inte angivit inom vilka områden de anser sig kunna leverera vid en framtida upphandling. Dessa företag omsätter tillsammans 701 milj.kr och sysselsätter 59 årsarbeten i kommunen, vilket motsvarar omkring tre procent av de lokala resurserna som identifierats i enkätundersökningen. De ospecificerade företagen i enkätundersökningen har dock i den mer detaljerade genomgången kategoriserats genom SNI-koder trots att bedömningarna inte blir lika precisa som för de företag som själva har angett omsättning och/eller årsarbeten inom respektive behovsområde.

De svarande företagen i enkätundersökningen visar på historiskt goda tillväxttal. Bara ett fåtal har angett att de har minskat sin omsättning de senaste fem åren. Även den framtida tillväxten bedöms som gynnsam och flertalet företag ser att verksamheten kommer att expandera. Den allmänna bilden av utvecklingsförhållandena i Oskarshamns kommun bedöms därmed som positiva.

Cirka en tredjedel av företagen är certifierade gällande kvalitet och/eller miljö i enlighet med ISO-standard. I ytterligare åtta företag arbetar man i enlighet med ISO eller har initierat en sådan process. Av dessa företag har 75 procent mer än 20 anställda. I intervjuerna framkommer det att många av de mindre företagen anser det vara för dyrt och tidsmässigt krävande med certifieringar. Många menar vidare att kunderna sällan ställer dessa krav och att det i de fall de blir anlitade som underentreprenörer ofta är huvudleverantörerna som tar på sig ansvaret vad gäller certifieringar.

Tabell 3-2. Svarande företag efter huvudområde.

Huvudområde	Antal företag	Omsättning i mkr	Årsarbeten totalt	Årsarbeten i kommunen
Förbrukningsvaror	3	716	437	437
Projektering/teknisk konsulting	18	3 479	3 390	398
Fastighetstjänster	6	8 180	14 055	225
Processsystem/specialutrustning	7	239	218	166
Byggarbeten	5	944	475	152
Inredningsvaror	3	176	107	107
Elinstallationer	3	709	786	79
Logi och förplägnad	7	57	85	73
Personbilar	7	276	77	63
Ospecificerat	15	701	176	59
Administrativa tjänster	7	1 598	1 685	50
Fordon och maskiner	7	156	76	47
Tunga transporter	9	334	86	36
Resor	4	48	24	23
Konstruktionsmaterial	4	1 717	3 012	22
Värmeanläggningar	2	19	21	21
VVS-installationer	3	2 047	2 046	16
Bergarbeten	3	35	33	12
Markarbeten	6	51	37	10
IT-utrustning och support	3	30	17	8
Summa	122	21 512	26 843	2 005

3.4 Bedömd potential till lokal andel av investeringarna

Utifrån svaren i enkätundersökningen, de genomförda intervjuerna samt bakgrundsuppgifter om företagen i urvalet från centrala företags- och arbetsställeregistret, har vi bedömt potentialen till lokal andel av de planerade investeringarna. Hänsyn har tagits både till möjligheten att upphandlas i första och i efterföljande led. Följande skala har använts:

- Mycket liten potential (< 10 procent).
- Liten potential (10–20 procent).
- Betydande potential (20–40 procent).
- Stor potential (40–70 procent).
- Mycket stor potential (> 70 procent).

Resultatet återges i tabell 3-3. Utifrån bedömningarna skulle omkring 3 av totalt ca 6,5 miljarder i planerade investeringar, dvs närmare hälften, kunna upphandlas lokalt från de företag som idag bedriver verksamhet i kommunen. Sammantaget får sägas att det inom ett flertal av de större behovsområden finns både många mindre likväl som en eller flera större aktörer i Oskarshamn, varför potentialen till en lokal andel av investeringarna generellt får anses som goda. Värdemässigt har huvuddelen av den bedömda potentialen identifierats inom områdena detaljprojektering/teknisk konsulting, bergarbeten, elinstallationer, processsystem och specialutrustning, VVS-installationer, byggarbeten och konstruktionsmaterial. Av dessa områden får bergarbeten samt processsystem och specialutrustning bedömas som de mest osäkra. Den tidigare på grund av att den bedömda potentialen till stor del baseras på att ett större byggföretag, med stora nationella resurser, finns representerade med arbetsställe i kommunen. Byggföretaget har dock i dagsläget relativt små resurser att tillgå i regionen inom det aktuella behovsområdet och kommer därmed att vara beroende av en resursförstärkning. Inom processsystem och specialutrustning är bedömningen osäker till följd av att behoven inom området ännu är så pass oklara och att det därför är svårt att bedöma vad som kan utföras lokalt. De kanske näringslivsmässigt starkaste områdena – mätt i antalet företag med stor kapacitet att leverera vid en etablering – är istället snarare t ex detaljprojektering/teknisk konsulting, elinstallationer, VVS-installationer och fastighetstjänster. Inom flera områden, till exempel logi och förplägnad samt administrativa tjänster, är potentialen till lokal andel mycket stor, men det värdemässiga utbytet förhållandevis begränsat till följd av de jämförelsevis små investeringsbehoven. Bedömningarna återges samlat i tabell 3-3 och i efterföljande avsnitt återfinns kommentarer avseende bedömningsgrunden för de olika behovsområdena.

Tabell 3-3. Bedömd potential till lokal andel per behovsområde.

Preliminär behovsspecifikation	Mkr	Bedömning av potential till lokal andel
Diverse processystem/specialutrustning	1 100–1 300	Betydande
Bergarbeten	1 000–1 300	Stor
Detaljprojektering/teknisk konsulting	900–950	Mycket stor
Konstruktionsmaterial	690–810	Betydande
Elinstallationer	590–720	Mycket stor
Byggarbeten	440–520	Stor
VVS-installationer	290–360	Mycket stor
Fordon och maskiner	210–260	Liten
Markarbeten	180–210	Mycket stor
Hissar och traverser	130–160	Mycket liten
Kablage	130–160	Liten
Inredningsvaror	90–120	Stor
Tunga transporter (jord, berg, grus)	50–70	Mycket stor
Måleriarbeten	40–60	Mycket stor
Fastighetstjänster (bevakning, lokalvård m m)	30–50	Mycket stor
Värmeanläggningar	30–40	Liten
Resor	20–30	Liten
Förbrukningsvaror inkl elkraft	20–30	Stor
IT-utrustning och support	10–20	Stor
Administrativa tjänster (tryck och layout m m)	10–20	Mycket stor
Logi och förplägnad	10–15	Mycket stor
Personbilar	5–10	Mycket stor
Totalt	Ca 6 500	Ca 3 000

3.4.1 Diverse processystem och specialutrustning

I Oskarshamn finns ett dussintal företag inriktade på mekanik och/eller hydraulik varav fyra har mellan 20–100 anställda. Två av de största företagen, med sammanlagt ca 70 årsarbeten i kommunen, har tidigare erfarenheter av och stor kapacitet till att leverera t ex kylsystem, blandare, pressar, tryckkärl, värmväxlar och plåtarbeten, till SKB-anläggningarna. I och med att de exakta behoven ännu inte är klargjorda är det svårt att närmare bedöma vad som kan utföras lokalt och i vilken omfattning. I intervjuerna framhåller exempelvis ett av de större mekanikföretagen att framtida planer på investeringar i kompetens och utrustning skulle kunna leda till större möjligheter att delta i arbetet. Helt klart är dock att det finns möjlighet att tillgoda en betydande del av behoven inom området *Diverse processystem och specialutrustning* genom lokala aktörer även om huvuddelen kan förväntas tillgodoses genom större nationella och internationella leverantörer.

3.4.2 Bergarbeten

Inom behovsområdet *Bergarbeten* finns en större nationell byggkoncern representerad och tre mindre företag. Samtliga har deltagit i undersökningen och uppger tillsammans cirka 50 årsanställda inom bergarbeten varav ett 15-tal i kommunen. De mindre företagen har kapacitet inom sprängning och bergs-/diamantborrning och har normalt stora delar av sin verksamhet utanför kommunen, ofta som underleverantörer åt större koncerner. Vad gäller sprängningsarbete så är ingen av de mindre företagen inriktade på arbete under jord men borde likväl kunna vara aktuella som underentreprenörer.

Sannolikt kommer bergarbetena att upphandlas i några få stora entreprenader, där nationella och internationella koncerner får huvudansvaret. En sådan koncern är det större byggbolaget som redan i dagsläget har relativt starkt förankring i kommunen. Därmed finns möjligheter att upphandla en lokalt förankrad aktör som en av huvudleverantörerna inom detta behovsområde, varför potentialen till lokal andel bedöms som stor. Det ska dock påpekas att inte ens det större byggföretaget förfogar över tillräckliga resurser inom regionen för att täcka de stora investeringarna som kommer att krävas inom bergarbeten. Behovet av externa resurser och/eller nyrekryteringar kommer därmed att vara stort.

Detta är emellertid ett behovsområde som kommer att fordra lokal närvaro under en längre tid. Investeringar kan även komma att krävas efter den initiala etableringsfasen. Ett av företagen i denna kartläggning har t ex arbetat under en längre tid med diamantborrning åt SKB. Detta faktum skulle därmed kunna ge ett större företag ytterligare en anledning att placera specialiserad personal mer långsiktigt i kommunen.

Förutom själva sprängningen och borrningen kan det lokala näringslivet även gynnas av att entreprenadtagarna är i behov av lokala underleverantörer och underentreprenörer inom vissa områden, exempelvis reparationer, saneringstjänster, förbrukningsvaror etc. Den andel de lokala företagen på så vis indirekt kan få av SKB:s investeringar får emellertid bedömas som mycket liten, men kan ändå komma att handla om miljoner kronor i och med den stora omfattningen på investeringarna inom detta område.

3.4.3 Detaljprojektering/teknisk konsulting

I Oskarshamn finns ett avsevärt stort antal företag verksamma inom *Detaljprojektering/teknisk konsulting*. I kartläggningen identifieras närmare 50 företag varav 20 har deltagit i enkätundersökningen. Dessa 20 företag sysselsätter omkring 180 årsarbetande i kommunen. Av samtliga företag som har identifieras inom behovsområdet är närmare 30 stycken mindre nischbolag, med färre än 5 anställda, inom teknisk konsulting. Till gruppen hör även sju större arbetsställen (mer än 20 anställda) och ett företag med säte i kommunen. Den lokala potentialen vid en upphandling inom området får anses vara mycket stor i Oskarshamn. Företagen skulle både kompetens- och kapacitetsmässigt kunna hantera delar av projekteringen av anläggningarna och sannolikt erbjuda teknisk konsultkompetens inom ett flertal av de områden som kan vara aktuella. Flera av de större företagen har tidigare erfarenheter av kärnkraftsindustrin och många av de mindre företagen har direkt eller indirekt byggt upp sin verksamhet tack vare de tidigare etableringarna i Oskarshamn. Exempelvis finns det företag med erfarenhet av eller på annat sätt förvärvat kompetens inom projektering, hydrogeologi, bergteknisk drift, GIS, styr- och övervakningssystem, säkerhets- och miljökrav, osv, relevant för SKB och kärnkraftsindustrin.

3.4.4 Konstruktionsmaterial

Inköpen av konstruktionsmaterial kommer i stor utsträckning ligga på de olika entreprenadtagarna, särskilt de som kommer att utföra byggarbeten. I undersökningen har emellertid det största byggföretaget angett att ca 50 procent av inköpen sker lokalt medan de mindre byggföretagen snarare handlar direkt från övriga landet. Andelen konstruktionsmaterial som kommer inhandlas lokalt är således avhängigt vilket leverantörsnätverk som respektive byggföretag har. Det befintliga utbudet av företag som skulle kunna leverera inom behovsområdet *Konstruktionsmaterial* består i dagsläget av ett lokalt sågverk, en fanérfabrik och ett 10-tal partihandlare av virke, elartiklar och annat byggmaterial (varav närmare en tredjedel har besvarat enkäten). De flesta partihandlarna är fåmansbolag men till de identifierade företagen hör även tre lite större återförsäljare av byggmaterial samt VVS- och elartiklar. Inom kommunen finns även tillverkning och försäljning av industribetong. Därtill är det inte ovanligt i projekt med omfattande bergbrytning att man sätter upp en bergkross och temporär betongtillverkning i direkt anslutning till bergupplaget. Totalt sett får de lokala företagens möjlighet att sälja konstruktionsmaterial till större byggföretag och dyl anses som goda, även om det kan variera beroende på entreprenadtagarens leverantörsnätverk. Andelen lokalt tillverkat byggmaterial kommer dock sannolikt att vara liten.

3.4.5 Elinstallationer

Inom behovsområdet *Elinstallationer* finns det, precis som inom projektering och teknisk konsulting, en rad starka företag lokalt med möjlighet att bära ansvaret för en entreprenad i första led. Speciellt avser detta sju regionala/nationella aktörer, representerade med varierande andel anställda i Oskarshamn, varav fem har visat intresse för en eventuell upphandling. Dessa fem företag sysselsätter omkring 100–150 årsarbeten inom området i kommunen och har angett betydande kapacitet inom det mesta som rör stark- och svagström, styr- och reglerteknik likväl som tele- och datainstallationer. Därtill finns 11 mindre elinstallationsbolag etablerade i kommunen.

3.4.6 Byggarbeten

I undersökningen har ett 50-tal företag identifierats inom behovsområdet *Byggarbeten* varav åtta, som tillsammans representerar drygt 150 årsarbeten i kommunen, har valt att medverka. De tre största företagen (mer fler än 20 anställda) inom behovsområdet – en nationell byggfirma, ett plåtslageri och ett företag verksam inom montering och uthyrning av byggnadsställningar – har alla visat sig intresserade av att delta i arbetet. Vidare har fem mindre byggföretag engagerat sig i undersökningen. Till dem som inte har svarat hör ett byggföretag och ett företag inom murningsarbetet, båda med fler än 10 anställda, samt ett 40-tal en- och fåmansbolag.

Som tidigare nämnts har det nationella byggföretaget som medverkat i undersökningen en relativt stark regional/lokal förankring – totalt 350 årsarbeten regionalt respektive 85 årsarbeten lokalt. Det innebär att det finns ett företag inom byggsektorn med kapacitet att inta rollen som entreprenadtagare, även om det kan krävas att den befintliga arbetskraften tillfälligt förstärks från andra delar av landet. Vidare är det sannolikt att de mindre byggföretagen lokalt kan komma att engageras som underentreprenörer till kontraktstagare oavsett vilken denna blir. Precis som inom området bergarbeten kommer även byggnadsarbetet att kräva att en eventuell extern entreprenadtagare etablerar ett arbetsställe under en längre period i Oskarshamn. Obeaktat eventuella externa entreprenadtagare får potentialen till lokal andel av investeringarna inom område anses som god utifrån de företag som idag finns representerade.

3.4.7 VVS-installationer

Förhållandet inom behovsområdet *VVS-installationer* likar i viss mån den inom elinstallationer och omfattar till viss del samma företag. Det faktiska antalet lokala företag är inte så stort men inbegriper ett antal riktigt starka företag både mätt i resurser och erfarenhet. Även det uppvisade intresset att delta i ett etableringsarbete är stort – av totalt 15 företag med verksamhet inom området har 10 medverkat i undersökningen. Till dem som har valt att svara på enkäten hör ett antal fåmansbolag samt fem större aktörer med arbetsställen i kommunen. Två av dessa fem koncerner är ett bygg- respektive fastighetstjänsteföretag med huvudsaklig verksamhet inom andra områden. De företag som medverkat i undersökningen utför installationer inom ett stort antal områden som ventilation, värme, sanitet, brandskydd, kyla, osv. Vidare har sammanlagt fyra företag uppgivit att de kan utföra ventilation och dränage under jord. Bland de företag som har valt att inte medverka i undersökningen finns det två företag inom isoleringsarbeten och tre inom ventilation och kylteknik, samtliga med arbetsställen i kommunen. Den samlade bedömningen av potentialen till lokal andel får anses som mycket stor vad gäller VVS-installationer i byggnader likväl som inom ventilation och dränage under jord.

3.4.8 Fordon och maskiner

Kommunen har några mindre och ett större företag som bedriver handel med fordon. Sannolikt kommer dock dessa inte att ha någon större betydelse vid en eventuell upphandling. Däremot finns det nio uthyrare och sex återförsäljare av gruv-, bygg- och anläggningsmaskiner varav fyra har medverkat i undersökningen. Samtliga är en- och fåmansbolag förutom ett bolag, med över 10 anställda, som tillhandahåller service och underhåll av entreprenadmaskiner och

bergborrningsutrustningar ovan och under jord. Därtill finns, precis som inom VVS-installationer, ett byggföretag och ett företag inom fastighetstjänster med relativt stora resurser att tillgå vad gäller fordon och maskiner. I viss mån kan dessa ha möjlighet att täcka en del av behoven. Den övervägande majoriteten av de fordon och maskiner som behövs kan dock förväntas köpas in från nationella och internationella leverantörer utan koppling till kommunen. Potentialen till lokal andel bedöms således som liten.

3.4.9 Markarbeten

I Oskarshamn finns det ett 15-tal företag verksamma inom behovsområdet *Markarbeten*, varav sex har besvarat enkäten. Dessa sex företag har tillsammans omkring 10 lokala årsarbeten. Det finns emellertid ytterligare företag med kapacitet att utföra markarbeten, företag som gott och väl skulle kunna täcka de totala behoven. Precis som inom områdena VVS-installationer samt fordon och maskiner har ett större byggbolag och ett företag inom fastighetstjänster även stora resurser inom detta område. Resurser som vida överstiger dem som de i övrigt ganska små bolagen har att tillgå. Förutom de två större företagen finns det egentligen bara ett företag med lite större kapacitet – totalt 27 anställda. Precis som inom andra behovsområden där stora nationella koncerner finns representerade kommer det sannolikt, trots att resurserna finns inom företaget, att krävas en omfördelning av arbetskraft från andra delar av landet till Oskarshamn. Även de mindre lokala företagen skulle kunna vara aktuella som underentreprenörer och den totala potentialen inom området får bedömas som mycket stor.

3.4.10 Hissar och traverser

Den lokala kapaciteten inom området *Hissar och traverser* får anses begränsad. Ingen av företagen i enkäten har angivit att de har några resurser inom området. Möjligen har några av de lokala uthyrarna av bygg- och anläggningsmaskiner en viss kapacitet men ändå inte tillräckligt. Det mesta talar för att behoven kommer täckas av leverantörer utanför kommunen och den lokala potentialen för bedömas som mycket liten.

3.4.11 Kablage

Någon lokal tillverkning av kablage finns i dagsläget inte i Oskarshamn och inget företag i enkätundersökningen har specifikt angett några resurser inom området. Däremot torde elinstallatörerna ha möjlighet att ta in denna typ av material från leverantörer utanför kommunen. Trots detta får den lokala andel inom detta område bedömas som liten.

3.4.12 Inredningsvaror

Tre företag har i enkäten angett kapacitet inom behovsområdet *Inredningsvaror*. Ett större företag som tillverkar och säljer kontorsstolar, ett företag inom inredningssnickeri och en mer allmän möbelaffär. Därutöver finns ytterligare ett antal möbelaffärer och inredningssnickare i kommunen. Trots att inredningens utformning möjligen kan komma att kräva vissa specifika interiörer som inte kan tillgodoses lokalt borde det lokala näringslivet till stor del kunna bistå som återförsäljare och inredare. Den lokala potentialen får därmed ses som relativt stor.

3.4.13 Tunga transporter

Nio åkeriföretag, som tillsammans sysselsätter ett 30-tal årsarbeten i Oskarshamn, har valt att medverka i undersökningen. Av dessa är sju relativt små – det största har 15 anställda. De återstående två är rikstäckande varav det ena företagen är tillsynes mer inriktad mot uppdrag inom bygg- och anläggningssektorn med fordon anpassade för transport av t ex betong, cement, grus och asfalt. Detta företag samordnar redan idag i viss utsträckning ett antal lokala åkerier. Förutom de svarande företagen har ett 30-tal åkerier identifierats i kartläggningen varav två

större. Typen av fordon som företagen tillhandahåller skiljer sig dock åt och kan vara allt från personbilar, släp, kranbilar, pickuper, trailers, kranar, pråmar, osv, som är mer eller mindre lämpade för tunga transporter. De två större företag som inte har deltagit i undersökningen är tillsynes mer inriktade mot andra typer av transporter än vad som är aktuellt i detta fall. Sammantaget borde det dock finnas goda möjligheter att upphandla lokalt inom detta område antingen genom att använda sig av något större åkeri eller ett flertal av de mindre företagen.

3.4.14 Måleriarbeten

I kartläggningen har sju måleriföretag identifierats, varav två med mellan 20–49 anställda och resterande med färre än 5 anställda. Inget av företagen har dock valt att delta i undersökningen. Bland de övriga svarande företagen har en mekanisk verkstad och två av företagen inom fastighetstjänster uppgivit att de även kan utföra måleriarbeten. Beaktat att investeringarna inom detta område inte är så stora skulle lokala företag kunna utföra stora delar av arbetet. Den lokala potentialen får därmed anses som mycket stor förutsatt att måleriföretagen är intresserade av att delta i en framtida upphandling.

3.4.15 Fastighetstjänster

Det finns stora resurser inom behovsområdet *Fastighetstjänster* i Oskarshamn. Totalt har sex företag svarat på enkäten varav två är nationella/internationella företag inriktade på total-lösningar vad gäller fastighetstjänster så som städning, catering, skötsel/underhåll, bevakning och olika typer av specialtjänster. Ett av företagen arbetar redan idag med saneringsservice och lokalvård på Clab och kärnkraftverket i Forsmark. Tillsammans har de sex svarande företagen uppgivit 225 årsarbeten i kommunen, varav de två största står för 170 arbetstillfällen. Därtill finns det ett större företag inom detaljprojektering/teknisk konsulting där fastighetsunderhåll tillhör en av företagets huvudverksamheter. I kommunen finns vidare ett större företag inom rengöring och sanering samt ett 30-tal mindre verksamheter inom lokalvård och fastighetsförvaltning. Eftersom fastighetstjänster är ett område som ganska naturligt skulle kunna tillfalla någon eller några lokala aktörer, kan den lokala potentialen bedömas som mycket stor.

3.4.16 Värmeanläggning

Fyra företag har visat specifikt intresse för behovsområdet *Värmeanläggningar*, genom att i enkäten ange befintlig kapacitet inom området. Detta är dels två mindre företag som arbetar med montering och försäljning av olika typer av värmepumpar/pannor, dels två större företag med huvudsaklig verksamhet inom andra områden. Förutom företagen som svarat finns ytterligare några mindre företag i kommunen som arbetar med olika typer av värmesystem. Det är dock svårt att närmare bedöma huruvida dessa företag förmår leverera de system som kommer att användas i slutförvaret eftersom många detaljer ännu är okända. Även om de lokala företag – antingen direkt eller indirekt – bör ha potential att involveras i detta arbete är det förmodligen i en ganska liten omfattning.

3.4.17 Resor

Fyra lokala företag, som tillsammans har uppgivit 23 årsarbeten i kommunen, har svarat på enkäten. Två av dessa företag är taxibolag och två förmedlar resor. Därtill har tio mindre taxibolag identifierats i Oskarshamn. De resbehov som kan tänkas uppkomma i samband med en etablering kan emellertid till stor del förväntas handla om persontransporter till och från samt utanför kommunen (främst flyg och tågtransporter), varför lokala reseföretag sannolikt kommer att exponeras mot en mindre del av upphandlingsbehoven. Av detta skäl är potentialen till lokal andel liten. Möjligen skulle någon lokal resebyrå kunna anlitas för bokning av resor.

3.4.18 Förbrukningsvaror inklusive elkraft

Relativt få företag har uppgivit kapacitet inom behovsområdet *Förbrukningsvaror* trots att stora delar av behoven borde kunna tillgodoses lokalt. Det enda företagen som har valt att ange kapacitet inom området säljer kontorsmaterial samt industribatterier. Inom kommunen finns dock ett flertal andra företag som säljer allt från kontorsmaterial, elkraft och bränsle. Möjligen har företagen inom detta område svårare att relatera investeringarna till den egna verksamheten och har därav valt att inte delta i undersökningen. Precis som inom måleriarbeten får potentialen till lokal andel av investeringarna, trots att företagen inte visat något större intresse för att medverka i undersökningen, bedömas som stor.

3.4.19 IT-utrustning och support

Två återförsäljare och ett konsultföretag avseende system- och programvaror, med åtta årsarbeten i kommunen, har medverkat i undersökningen. Det senare arbetar redan idag med datasupport åt SKB. Därtill finns ytterligare sex små konsultföretag och två återförsäljare av datautrustning. Större företag och organisationer upphandlar ofta denna typ av utrustning centralt genom någon av de dominerande aktörerna på marknaden. Så kan även förväntas ske i detta fall gällande merparten av den hård- och mjukvara som kommer att behövas. En sådan aktör finns i dagsläget representerad genom ett arbetsställe i Oskarshamn. Men även om en stor andel av budgeten inom detta område sannolikt kommer att tillfalla någon av de större aktörerna kan det därtill finnas ytterligare behov av lokala nätverksinstallatörer, konsulter och företag inriktade på specialapplikationer. Investeringarna inom området är inte särdeles omfattande varför den lokala potentialen, beaktat att en av de marknadsledande aktörerna inom IT-relaterade tjänster och produkter finns i Oskarshamn, bedömas som stor.

3.4.20 Administrativa tjänster

Precis som inom IT-utrustning och support är behovet av investeringar inom området *Administrativa tjänster* inte så omfattande och tillgången på arbetskraft god i relation till den efterfrågan som skulle kunna uppstå vid en etablering. Sju företag inom redovisning, reklam och PR, tryck, kontorsservice, m.m., med sammanlagt 50 årsarbeten lokalt, har angett kapacitet inom området likväl som ett företag inom fastighetstjänster. Antalet företag verksamma inom dessa områden i kommunen är dock avsevärt mycket större. Förmodligen har även dessa företag haft svårt att relatera investeringarna till den egna verksamheten och därför valt att inte besvara enkäten. Om inte behovet av tjänster är av särskilt unik karaktär bör dessa lokala företag kunna konkurrera om stora delar av investeringarna inom området.

3.4.21 Logi och förplägnad

Totalt har sju företag inom behovsområdet *Logi och förplägnad* – varav fyra hotell och tre restauranger/caféer – valt att svara på enkäten. Dessa sysselsätter tillsammans omkring 70 årsarbeten i kommunen. I kommunen finns dock betydligt fler företag med restaurangverksamhet och ytterligare några företag som erbjuder logi. Även om investeringarna inom området är förhållandevis små kan de lokala företagen, vid en etablering, sannolikt räkna med ytterligare intäkter genom en ökad efterfrågan från externa kontraktstagare och de besökare som slutförväret förväntas generera till kommunen. Dessa behov ligger emellertid utanför den direkta upphandlingen och har ej beaktats i den preliminära behovsspecifikationen. Av de behov som har beaktats kan en mycket stor del förväntas tillgodoses av lokala aktörer. Noterbart är dock att det redan idag finns en stor efterfrågan på logi i Oskarshamn och i perioder begränsad tillgång till hotellrum. Flera av de lokala företagen kan därmed ha behov av att utöka sin kapacitet vid en etablering.

3.4.22 Personbilar

Enligt den preliminära behovsspecifikationen är investeringarna inom behovsområdet *Personbilar* relativt små. Precis som inom ett flertal andra område är den lokala kapaciteten god i förhållande till det förväntade behovet. I enkäten har bland annat två lite större och en lite mindre återförsäljare av personbilar samt ett antal företag som idkar detaljhandel med reservdelar, biluthyrning och utför allmän service på bilar, svarat. Tillsammans sysselsätter dessa företag 63 årsarbeten lokalt. I kommunen finns därtill ytterligare någon biluthyrare samt två lite större och ett antal mindre bilhandlare. Sammantaget borde de lokala företagen inom detta området ha mycket goda möjligheter att täcka samtliga behov.

4 Efterfrågetillskottets effekter för den lokala ekonomin – realisering och optimering av den lokala potentialen

I intervjuerna framkommer det att företagen generellt ser väldigt positivt på ett framtida slutförvarssystem i Oskarshamn. Även intresset att delta i framtida upphandlingar vid en etablering är stort. Detta framkommer inte minst i enkäten där en stor andel av de svarande företagen är intresserade av att medverka i den fördjupade kartläggningen med intervjuer. Svarsfrekvensen har dock varierat något mellan olika behovsområden och typ av bolag – t ex saknas många av de mindre företagen. En bidragande orsak till att svarsfrekvensen inte har varit bättre generellt kan vara att projektet fortfarande känns avlägset och osäkert. En upphandlingsutredning i ett tidigt skede är långtifrån samma sak som en faktisk upphandling. Detta förklarar troligtvis varför framför allt många av de lite mindre företagen har avstått från att medverka. En annan anledning kan vara att företag inom vissa branscher, som t ex administration och förbrukningsvaror, har haft svårare att relatera investeringarna till den egna verksamheten.

Enligt etableringsscenariot kommer investeringarna i ett slutförvar att bli omfattande och ske under en tidsrymd som är förhållandevis lång i jämförelse med mera ”normala” industrietableringar. Enligt underlaget i denna undersökning skulle detta kunna ge företagen i kommunen stora möjligheter att expandera sina respektive verksamheter. Inom inte mindre än 15 av lite drygt 20 behovsområden bedöms det lokal näringslivet ha stor eller mycket stor potential att delta i etableringsarbetet – dvs möjlighet att leverera varor och tjänster som uppgår till mellan 40 och 100 procent av investeringarna.

Hur förbereder sig då företagen för en sådan efterfrågeökning och vilka effekter kommer etableringsfasen att få på den lokala ekonomin? Finns det t ex tillräckligt med ledig kapacitet och kvalificerad arbetskraft?

I intervjuerna framkommer det att ett väldigt litet antal företag i praktiken förbereder sig inför en eventuell etablering. Det pratas givetvis om det, men få företag har tagit det till en strategisk planeringsnivå. Något företag försöker förbättra det egna nätverket och två andra har förberett sig såtillvida att de är redo att bygga ut lokalerna vid klartecken på en etablering. Anledningarna till att företagen förhåller sig relativt passiva kan säkerligen till stor del förklaras av att det ännu inte finns några detaljerade behovs- och kravspecifikationer eller beslut om vilken etableringsort som blir aktuell. En annan bidragande orsak kan vara att förhållandevis många företag resonerar som att det inte kommer att krävas några omfattande anpassningar för att möta en ökad lokal efterfrågan. Varför företagen inte ser något större omställningsbehov vid ett slutförvar skulle kunna tänkas vara att företagen redan är inriktade på expansion och planerar strategisk för detta ändamål. Enkätundersökningen antyder detta då en stor andel av företagen uppgivit att de förväntar sig en tillväxt de närmaste fem åren. Enligt intervjuerna i många fall oavsett om etableringen blir av eller inte, även om de ser en potentiell upphandling som en stor möjlighet att utveckla verksamheten.

En faktor som skulle kunna antas bli en flaskhals vid en stor etablering i Oskarshamn är tillgången på arbetskraft. Förutom i några enstaka fall verkar dock företagen, som tidigare antytts, inte anse att det kommer bli något större problem att ordna med ytterligare personal. Ett antal av de större företagen med arbetsställen i kommunen räknar med att kunna omfördela resurser från andra delar av landet. Inom de behovsområden där det krävs mer långsiktig stationering av personal i Oskarshamn – t ex byggarbeten, bergarbeten, vissa typer av service, konsulting och projektering, osv – kommer en omlokalisering av personal inom koncernerna sannolikt vara av mer permanent natur. Något som mer eller mindre kan likställas med nyrekryteringar. Därtill kommer det även att vara aktuellt med ytterligare nyrekryteringar företrädevis lokalt eller regionalt. I något fall skulle det även kunna bli aktuellt med uppköp på så vis att ett

större företag förvärvar något mindre för att bättre kunna tillgodose de behov som krävs vid en upphandling. Under intervjuerna berättar t ex ett av de större företagen att de vid behov köper upp mindre verksamheter inom områden som anses strategiska. För de mindre företagen i undersökningen handlar det snarare om att använda sig av sina lokala/regionala nätverk och i viss utsträckning anställa mer personal.

De intervjuade företagen ser därmed inte att det skulle vara några större problem att kapacitetsmässigt möta en tillfälligt ökad efterfrågan på den lokala arbetsmarknaden. Arbetskraft finns generellt tillgängligt regionalt och enligt intervjuerna skulle denna kunna omlokaliseras till Oskarshamn för att under en period dämpa en överhettning på marknaden.

Trots att kompetensförsörjningen generellt anses vara god lokalt och regionalt, med undantag för mer högt utbildad personal som till stor del rekryteras på nationell basis, är det några företag som oroar sig för att det inte finns tillgång till personer att nyrekrytera i näromgivningen. Detta menar man i vissa fall beror på brister i utbildningsutbudet och i andra fall ett ointresse från den yngre generationen att arbeta inom branschen. Generellt handlar det om mer traditionella hantverkaryrken som kräver ganska specifik och i vissa fall sofistikerad kompetens som t ex elkonstruktörer, maskinförare, bilmekaniker, installatörer, samt personer med kompetens inom trä- och stenindustrin. Något företag uttryckte att de gärna skulle se en vidareutveckling av industriutbildningarna i regionen. Exempelvis genom ytterligare KY-utbildning eller en yrkeshögskola där personer vidareutbildas inom vissa områden där det saknas kompetens och företagen idag får internutbilda alternativt välja att inte nyrekrytera någon över huvudtaget.

Vilka effekter kommer då en etablering att få på den lokala utvecklingen av näringslivet. Vi har i denna undersökning inkluderat såväl företag med säte i kommunen som företag vars anknytning till Oskarshamn består av ett lokalt arbetsställe. Denna uppdelning säger dock inte alltid så mycket om vart företaget har sin huvudsakliga verksamhet. I vissa fall kan den sistnämnda mycket väl ha den största delen av sina resurser placerade i kommunen men ändå vara registrerat på annan ort precis som ett företag registrerat i Oskarshamn kan ha stora delar av sin verksamhet utanför kommunen. Bland de svarande företagen finns flera exempel på detta.

Har det någon betydelse om det "lokala företaget" har sitt säte i kommunen eller bara är ett arbetsställe. Till viss del kan så vara fallet. De större företagen med arbetsställe i kommunen verkar i större utsträckning förlita sig på att resurser kan omfördelas inom koncernen medan de mindre företag i högre grad blir tvungna att nyanställa. I viss mån kan därför investeringar i företag som enbart finns i kommunen medföra en tydligare utveckling av det lokala näringslivet, medan arbetsställen som tillfälligt sätts upp eller expanderas erfarenhetsmässigt tenderar att skalas ner när projektet är genomfört. Eftersom investeringarna kommer ske under en så pass lång tidsperiod skulle entreprenader som tillfälligt upprättar arbetsställen i kommunen i viss mån kunna betraktas som lika "lokala" som de befintliga arbetsställen som medverkat i undersökningen. Att så pass många regionala/nationella företag redan finns representerade med arbetsställen i Oskarshamn inom en rad olika behovsområden får trots detta ses som en stor tillgång. Intervjuerna tyder ändå på att personer även inom de större koncernerna med anknytning till Oskarshamn känner ett visst engagemang för den lokala utvecklingen och har relativt god kännedom om det närliggande utbudet av underleverantörer – något som inte självklart är fallet om entreprenadtagare kommer utifrån. En annan aspekt som ligger lite utanför denna utredning men som kan komma att påverka företagets agerande vad gäller personalförsörjningen inom vissa behovsområden är att etableringsfasen bara är en del av de investeringar som en etablering kommer att föra med sig. Efter själva uppbyggnadsfasen följer driftsskedet där vissa områden som har identifierats i denna behovsspecifikation så som bergsarbeten, konsulting inom geologi och mätning, projektering, service, osv, även fortsatt kommer behövas.

Konstateras kan dock att innebörden av lokal andel av investeringarna är betydligt mer mångfacetterad än frågan om det befintliga utbudet i kommunen idag kontra det förväntade upphandlingsbehoven. Oavsett om det är ett lokalt företag eller ett lokalt arbetsställe som får del av investeringarna har det positiva effekter på arbetslivet i kommunen. En väsentlig fråga är dock var arbetskraften kommer att bo och vara skriven eftersom det ytterst påverkar kommunens skatteintäkter.

Vad kommer då att krävs för att kunna tillvarata och möjligen öka den bedömda potentialen till lokal utveckling vid en etablering?

Som redan har konstaterats har Oskarshamn inom ett flertal behovsområden en stor eller mycket stor potential. En etablering innebär enligt de svarande företagen inte heller någon större omställning av verksamheterna. Trots den fördelaktiga situation som Oskarshamn ändå får anse sig besitta, vad gäller det lokala näringslivets sammansättning och kapacitet, finns det ändå områden att arbeta med. Vad gäller kompetensförsörjningen kan det t ex vara en god idé att se över rutinerna för och vilka möjligheter som finns att stötta de företag som har behov av personal med specifik hantverkarkompetens. Detta handlar dels om utbudet av utbildning, ekonomiskt stöd för praktikperioden, etc, dels om att öka intresset bland unga för vissa yrken.

En annan viktig faktor för företagens ”upphandlingsbarhet” är de nödvändiga kvalitets- och miljöcertifieringarna. I dagsläget framgår det att omkring en tredjedel av företag har certifieringar gällande kvalitet och/eller miljö i enlighet med ISO-standard, samt att ytterligare några har initierat en sådan process. Detta gäller företrädesvis de lite större företagen, dvs de som också kan förväntas ha förmåga att bära en entreprenad i första led. Bland de mindre företagen är det tämligen många som för närvarande inte har några certifieringar. Anledningen är framför allt att kunderna inte frågar efter certifieringar utan kvalitets- och miljöledningssystem. Det är emellertid förhållandevis många som redan idag arbetar i enlighet med ISO-standard eller andra relevanta system inom deras branschområde. De flesta säger sig även vara villiga att initiera en certifieringsprocess om detta skulle vara nödvändigt och man kan se en konkret affärsnytta. Även om behovet inte är överdrivet skulle det vid en etablering möjligen ändå finnas anledning att se över hur FCO/kommunen/ALMI, etc, skulle kunna understödja de mindre företagens arbete med kvalitets- och miljöfrågor så att kostnaderna inte blir allt för stora för det enskilda företaget.

Vidare finns det anledning för FCO/kommunen, m fl, att även fortsättningsvis arbeta med befintliga och eventuellt nya nätverk inom näringslivet. Inom ett stort antal behovsområden – t ex byggarbeten, detaljprojektering/teknisk konsulting, elinstallationer, VVS-installationer – finns det större företag i Oskarshamn som skulle kunna bära ett entreprenadansvar i första led. Frågan är då vilken roll del de lite mindre lokala företagen får gentemot en större huvudleverantör. Entreprenadtagaren kan i stor utsträckning förväntas söka efter arbetskraft och resurser i det egna ledet. Men det kan säkerligen i många fall även bli aktuellt med upphandlingar i andra led. Till viss del bygger detta på vilka upparbetade relationer som finns på marknaden. Idag är det inte ovanligt att företag inom samma bransch både konkurrerar och samarbetar. Samarbeten bygger dock till stor del på personliga relationer och nätverk. För att de mindre företagen på orten ska få möjlighet att delta i arbetet är det därav viktigt att det finns en dialog och kontakt företagen emellan.

Även upphandlingens omfattning inom olika områden kan ha betydelse för den slutliga sammansättningen av företag som deltar i arbetet, dvs om endast några stora entreprenader upphandlas eller om behovsområdena i bryts ner i mindre omfångsrika delar. Detta påverkar dock i en mindre grad den generella bedömningen av potential till lokal andel för varje behovsområde i Oskarshamn eftersom det i de flesta fallen finns aktuella företag oavsett upphandlingens omfattning. Det kan snarare ses som ett instrument för att i vissa fall gynna även de lite mindre företagen på orten. Möjligen har det dock även ha viss betydelse för hur många nya arbetstillfällen som skapas i kommunen i och med att de större företagen i större utsträckning tenderar att ta in tillfällig personal från andra arbetsställen i landet.

Oavsett om personal blir omlokaliserade till Oskarshamn eller om företagen ska nyrekrytera, kommer en annan viktig fråga vid en etablering vara hur man får dessa personer att vilja skriva och bosätta sig i kommunen. På så sätt bidrar investeringen även till ökade kommunala skatteintäkter och möjligen en större lokal utveckling. För många personer kommer Oskarshamn vara den kommun där arbetet finnas under en lång tidsperiod varför det inte är otroligt att många överväger en flytt. I ett flertal intervjuerna framkommer det att attraktivitet, differentierade boendeförutsättningar, medflyttarservice, osv, är viktiga frågor för företagen på orten. Detta bland annat för att ”locka” till sig spetskompetens från övriga landet och utlandet.

Avslutningsvis bör det än en gång påpekas att många parametrar fortfarande är okända, vilket gör bedömningarna av potentialen till lokal andel av investeringarna i viss mån osäkra. Förhoppningsvis kan genomgången ändå bidra till en ökad medvetenhet om situationen i Oskarshamn om etableringsscenarioet realiserar. Det bör även än en gång tilläggas att utredningen inte innefattar driftsskedet som i sig kommer att innebära ett långsiktigt behov av olika typer tjänster och produkter. Den lokala andelen av ”pengarna” blir i detta läge rimligen högre eftersom en stor del av arbetet kommer att utföras av lokalt boende arbetskraft. En etablering av ett slutförvar är således en långsiktig investering i den kommunen som den tillfaller vilket inte bör förglömmas i diskussionen om dess strategiska betydelse för det lokala näringslivet och kommunen i sin helhet.

5 Bilaga – företag som medverkat i undersökningen

Företagsnamn		Branch enligt SNI-klassificering	Område enligt enkät
A Östlunds Mekaniska Verkstads AB	Företag	Metallegoarbeten	Processystem/specialutrustning, måleriarbeten
ACE Energi & Klimat AB	Arbetsställe	Ventilationsarbeten	VVS-installationer
ADB Centrum Syd AB	Företag	Partihandel med datorer och kringutrustning samt programvara	IT-utrustning och support
Ahlsell AB	Arbetsställe	Partihandel med elartiklar	Konstruktionsmaterial
Avis Oskarshamn Hyrbil AB	Företag	Biluthyrning	Personbilar
Axelsson i Berga AB	Företag	Saknas	Ospecificerat
Be-Ge Industri AB	Företag	Saknas	Inredningsvaror
Be-Ge Lastbilar AB	Företag	Handel med lastbilar, bussar och specialfordon	Fordon och maskiner
BE-Ge Personbilar AB	Företag	Handel med personbilar	Personbilar
Benima Sydost AB	Arbetsställe	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Benjamingården AB	Företag	Saknas	Projektering/teknisk konsulting
Bergstrands Röjartjänst	Företag	Saknas	Markarbeten
Bertil Gustavsson Åkeri AB	Företag	Vägtransport av gods	Tunga transporter
Blå Kusten Plan AB	Företag	Rivning av hus; markarbeten	Markarbeten
Boka i Oskarshamn AB	Företag	Redovisning och bokföring, osv	Administrativa tjänster
BTC Industriebatterier AB	Företag	Partihandel med elartiklar	Förbrukningsvaror
Bufab Sweden AB	Arbetsställe	Partihandel med järnhandelsvaror	Ospecificerat
BW Sjöfartshotellet	Företag	Hotellverksamhet utan restaurangrörelse	Logi och förplägnad
Byggebo i Oskarshamn AB	Företag	Uthyrning och förvaltning av egna bostäder	Fastighetstjänster
Clarion Collection Hotel Post	Företag	Saknas	Logi och förplägnad
Coor Service Management	Arbetsställe	Lokalvård	Fastighetstjänster
Dennis Schakt och Planering AB	Arbetsställe	Rivning av hus; markarbeten	Markarbeten
Dynamate	Arbetsställe	Övrig fastighetsförvaltning på uppdrag	Projektering/teknisk konsulting, fastighetstjänster, VVS-installationer, elinstallationer, värmeanläggningar
Elajo Elinstallationer	Företag	Elinstallationer	Elinstallationer, projektering/teknisk konsulting
Elajo Engineering AB	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting

Företagsnamn		Branch enligt SNI-klassificering	Område enligt enkät
Elajo Mekanik	Företag	Tillverkning av metallstommar och delar därav	Processystem/special-utrustning, konstruktionsmaterial, projektering/teknisk konsulting
Elproj teknik AB	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Epsilon Technique AB	Arbetsställe	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Eurosteel Oskarshamn AB	Företag	Saknas	Processystem/special-utrustning
Evald Karlsson Åkeri AB	Företag	Saknas	Tunga transporter
Florins Eftr. i Kalmar AB	Arbetsställe	Saknas	Ospecificerat
Forum/Rum Oscar Hotell & Konferens	Företag	Drift av konferensanläggningar	Logi och förplägnad
Fotograf Mikael Algotsson	Företag	Saknas	Ospecificerat
FTK Simo Aalt. AB	Arbetsställe	Konsultverksamhet avseende företags organisation, information, osv	Projektering/teknisk konsulting
Fårbo VVS AB	Företag	Saknas	Värmeanläggningar, VVS-installationer
Färghuset i Oskarshamn AB	Företag	Saknas	Konstruktionsmaterial
Föreningen Hantverkshuset UPA	Företag	Uthyrning och förvaltning av egna bostäder	Fastighetstjänster
Gerdehag Photography AB	Företag	Press och övrig fotografverksamhet	Ospecificerat
GHAB Arkitekter och Ingenjörer AB	Företag	Arkitektverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Gjuttransport i Oskarshamn AB	Företag	Vägtransport av gods	Tunga transporter
Golventreprenad i Oskarshamn AB	Företag	Saknas	Konstruktionsmaterial
Gustavssons Uthyrning AB	Företag	Saknas	Fordon och maskiner, bergarbeten, markarbeten, byggarbeten
Gässhult Mat & Café AB	Företag	Restaurangverksamhet	Logi och förplägnad
Görans Foto AB	Företag	Saknas	Ospecificerat
Hans Gustavssons Schaktm. AB	Företag	Rivning av hus; markarbeten	Markarbeten, tunga transporter, bergarbeten
HB Teknik Service	Företag	Annan konsultverksamhet avseende system- och programvaror	Projektering/teknisk konsulting
Hotell Corallen AB	Företag	Hotellverksamhet med restaurangrörelse	Logi och förplägnad
Högsby Taxi AB	Företag	Saknas	Resor
IBS Byggnadsställningar	Företag	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Byggarbeten
IGA Konsult AB	Företag	Partihandel med gruv-, bygg- och anläggningsmaskiner	Fastighetstjänster
Industrivets AB	Företag	Metallegoarbeten	Processystem/special-utrustning, tunga transporter
IP Industri och Projektconsult AB	Arbetsställe	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
ISAB isoleringsspecialisten AB	Företag	Uppförande av andra byggnadsverk	Byggarbeten, projektering/teknisk konsulting
IW Sprängservice	Företag	Saknas	Bergarbeten

Företagsnamn		Branch enligt SNI-klassificering	Område enligt enkät
J Emballage AB	Företag	Partihandel med övriga hushållsvaror	Förbrukningsvaror
Jans Åkeri och Flyttningsbyrå	Företag	Vägtransport av gods	Tunga transporter
Jemek AB	Företag	Saknas	Fastighetstjänster, måleriarbeten
JSS Facility Services AB	Arbetsställe	Saknas	Fastighetstjänster, administrativa tjänster, logi och förplägnad, markarbeten, tunga transporter, projektering/teknisk konsulting, byggarbeten, måleriarbeten, elinstallationer, VVS-installationer, fordon och maskiner, personbilar
J-Trading AB	Företag	Partihandel med järnhandelsvaror	Ospecificerat
Karlbergs bilaffär i Oskarshamn AB	Företag	Handel med personbilar	Personbilar
Kolberga Plåtslagerie AB	Företag	Ventilationsarbeten	Ospecificerat
Kontorsservice AB	Företag	Saknas	Administrativa tjänster
KPMG Bohlins AB	Arbetsställe	Redovisning och bokföring, osv	Administrativa tjänster
Kyl och Maskinservice AB	Företag	Kyl- och frysinstallationsarbeten	Ospecificerat
LM Golvservice	Företag	Saknas	Ospecificerat
L-O Petterssons Åkeri AB	Företag	Vägtransport av gods	Tunga transporter
M Erikssons Svets och Rörmontage	Företag	Värme- och sanitetsarbeten	Processystem/specialutrustning
Magnussons Däckservice i Oskarshamn AB	Företag	Detaljhandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon, osv.	Fordon och maskiner, personbilar
Markentreprenad i Oskarshamn AB	Företag	Rivning av hus; markarbeten	Markarbeten
Martin Larsson i Pålsboda AB	Företag	Tillverkning av cisterner, tankar, kar, osv	Processystem/specialutrustning
Maskincentrum i Bockara AB	Företag	Partihandel med maskiner och fordon för jordbruket	Personbilar, fordon och maskiner
Maskincity Hyrliftar AB	Företag	Uthyrning och bygg- och anläggningsmaskiner	Fordon och maskiner
Mekonomen Oskarshamn AB	Företag	Detaljhandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon, osv.	Personbilar, förbrukningsvaror
Mobil-Lyft AB	Företag	Uthyrning av andra landtransportmedel	Tunga transporter
Motorstyrkan i Oskarshamn AB	Företag	Allmän service och reparation av motorfordon	Personbilar, fordon och maskiner
Multiteknik Anders Svensson	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Navilo AB/McDonalds	Arbetsställe	Restaurangverksamhet	Logi och förplägnad
NEA Smålands Elektriska AB	Arbetsställe	Elinstallationer	Elinstallationer
NGM Taxi	Företag	Taxitrafik	Resor
Norsk Hydro/Ostkusten Petr. Serv. HB	Företag	Partihandel med bränslen	Ospecificerat
NVS Installation AB	Arbetsställe	Värme- och sanitetsarbeten	VVS-installationer, värmeanläggningar
Nybergs Borrtjänst AB	Företag	Rivning av hus; markarbeten	Bergarbeten

Företagsnamn		Branch enligt SNI-klassificering	Område enligt enkät
O.J. Marine AB	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Oskarshamns Allbud AB	Företag	Vägtransport av gods	Ospecificerat
Oskarshamns Annonsblad AB	Företag	Reklambyråverksamhet	Administrativa tjänster
Oskarshamns Hamn AB	Företag	Godshantering	Projektering/teknisk konsulting
Oskarshamns Mekaniska AB	Företag	Metallegoarbeten	Processystem/specialutrustning
Oskarshamns Resebyrå AB	Företag	Försäljning och förmedling av resor	Resor
Oskarshamns Utvecklings AB	Företag	Övriga stödtjänster till luftfart	Resor
Ostkustens Golvtjänst AB	Företag	Golv- och väggbeläggningsarbeten	Ospecificerat
PJN Konsult	Företag	Uthyrning och förvaltning av egna bostäder	Projektering/teknisk konsulting
Platom AB	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Plåtson i Oskarshamn AB	Företag	Takarbeten av plåt	Byggarbeten
Poståkeriet SV AB	Företag	Saknas	Ospecificerat
Påskallaviks Snickeri och Byggnads AB	Företag	Saknas	Inredningsvaror
Saft AB	Företag	Batteri- och ackumulatortillverkning	Förbrukningsvaror
Samfrakt i Sydost AB	Arbetsställe	Annan transportförmedling	Tunga transporter
Sandshults Byggvaror AB	Företag	Partihandel med virke, andra byggmaterial, osv	Konstruktionsmaterial
Schenker AB	Arbetsställe	Saknas	Tunga transporter
Screengruppen AB	Företag	Annan verksamhet i samband med tryckning	Administrativa tjänster
Segergrens Åkeri AB	Företag	Vägtransport av gods	Tunga transporter
SI Data	Arbetsställe	Saknas	IT-utrustning och support, projektering/teknisk konsulting
Sikroma AB	Arbetsställe	Utgivning av programvara	Projektering/teknisk konsulting
Skanska Sverige AB	Arbetsställe	Anläggning av motorvägar, vägar, osv	Byggarbeten, markarbeten, fordon och maskiner, VVS-installationer, bergarbeten, projektering/teknisk konsulting, tunga transporter
Skrivbyrån i Oskarshamn AB	Företag	Redovisning och bokföring, osv	Administrativa tjänster
Skrivstugan Annelie Engqvist	Företag	Kontorsservice och översättning	Administrativa tjänster
Smålands Betonghålltagning AB	Arbetsställe	Andra bygg- och anläggningsarbeten	Bergarbeten
Stefan Hällblads träförädling och bygg AB	Företag	Sågning	Byggarbeten, konstruktionsmaterial
Stenmans Taxi	Företag	Taxitrafik	Personbilar, fordon och maskiner
Strandbergs Möbler	Företag	Saknas	Inredningsvaror
Sydsvenska Elanläggningar SSE AB	Arbetsställe	Elinstallationer	Elinstallationer, projektering/teknisk konsulting

Företagsnamn		Branch enligt SNI-klassificering	Område enligt enkät
Söders Maskinservice AB	Företag	Partihandel med gruv-, bygg- och anläggningsmaskiner	Fordon och maskiner, projektering/teknisk konsulting
Södertorg caféer AB	Företag	Restaurangverksamhet	Logi och förplägnad
Telecenter i Oskarshamn AB	Företag	Saknas	IT-utrustning och support
Tellus Rör Svets och Smide Ab	Företag	Tillverkning av stålrör	Värmeanläggningar
TEQ Systemteknik AB	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting, byggarbeten
Tholmarks Uthyrning AB	Företag	Uthyrning av bygg- och anläggningsmaskiner	Fordon och maskiner
TL Safe Engineering AB	Företag	Annan teknisk konsultverksamhet	Projektering/teknisk konsulting
Tovent AB	Företag	Ventilationsarbeten	VVS-installationer
Utkiken i Oskarshamn AB	Företag	Saknas	Markarbeten, byggarbeten, fordon och maskiner
Wikstens AudioVideo	Företag	Saknas	Ospecificerat
Woodpower AB (f.d. Ängeltorps gård)	Företag	Partihandel med bränslen	Fordon och maskiner, tunga transporter, markarbeten, personbilar, värmeanläggningar
WSP Sverige/ WSP Group	Arbetsställe	Saknas	Projektering/teknisk konsulting